

Szervezetpszichológia

Szervezetpszichológia 2006

Karácsonyi András

A szervezeti magatartás témakörei

- Beállítódás(attitűd), érték, észlelés
- Motiváció
- Munkakör tervezés
- Stressz
- Csoport struktúrák és folyamatok
- Vezetői viselkedés (leadership)
- Hatalom
- Kommunikáció
- Konfliktus
- Szervezeti tanulás
- Változási folyamatok

Szervezetpszichológia 2006

Karácsonyi András

Szervezeti magatartás

Olyan tudományterület, amely a szervezeteken belüli magatartásra gyakorolt egyéni, csoport és strukturális hatást vizsgálja acélból, hogy ezeket az ismereteket a szervezet eredményességének és hatékonyságának növelésére alkalmazza.

„NOTHING PERSONAL, THIS IS BUSINESS”?!

Szervezeti metaforák

Szervezeti metaforák

- Előfeltevések, hiedelmek, kész konstruktumok: metaforák
- Meghatározzák észlelésünket, gondolkodásunkat
- Hatásuk viselkedésükre és problémamegoldásunkra

Metaforák

- A szervezetek mint gépek (machines)
  - Bürokrácia
  - Mechanisztikus működés
  - Scientific management, One best way
- A szervezetek, mint élő rendszerek (living organisms)
  - A környezet hatása a szervezetre
  - Alkalmazkodás a környezethez, kiválasztódás
  - Szervezeti ökológia
  - A szervezet, mint nyílt rendszer, kontingenciaelméletek

Metafórák 2.

- A szervezetek, mint információfeldolgozó rendszerek (Information processing brains)
  - Információáramlás, döntéshozatal
  - Korlátozott racionalitás (Herbert és Simon)
  - Egy- és kéthurkos tanulás
- A szervezetek, mint kultúrák
  - Nemzeti kultúra, szervezeti kultúra
  - Szubjektivitás, egyéni értelmezés, interpretatív szemlélet

Metafórák 3.

- A szervezetek, mint politikai rendszerek (political systems)
  - Hatalom, hatalom, hatalom...
  - Közvetítő mechanizmus
- A szervezetek, mint pszichológiai börtönök
  - Tudattalan vágyak és motivációk
  - Hiedelmek, előfeltevések

- Garreth Morgan: Images of Organizations
- Manfred Kets de Vries: Organizations on the Couch
- G. Pfeffer: Managing by Power

Egyén és szervezet

- Miért csatlakoznak az egyének a szervezetekhez / mit ad a szervezet cserébe?
- Szerződés:
  - formális
  - pszichológiai

Az egyéni teljesítmény meghatározói

Szervezeti feltételrendszer

Képességek, készségek

Személyiség

Motivációk

Gondolati minták:

Hiedelmek

Értékek

Attitűdök

Egyén a szervezetben

- Képességek, készségek - kompetenciák
- Érzékelés, észlelés – társas észlelés, kultúraközi különbségek, észlelés, mint a cselekvés kiindulópontja - torzítások
- Hiedelmek, sztereotípiák – X és Y elmélet
- Értékek – Instrumentális és terminális
- Motiváció – tranzakciós vs. nem tranzakciós logika, tartalom- és folyamatelméletek
- Személyiség - MBTI
- Tanulás – társas tanulás, tanuló szervezet, egy és kéthurkos tanulás
- Attitűd, kognitív disszonancia – munkával való elégedettség, munkával és szervezettel való azonosulás

☺ Napi bölcsesség ☺

- Amilyen kép él a fejünkben a világról, az meghatározza, milyennek látjuk a világot
- Akármit is látunk, akárhogy is látjuk, az a viselkedésünkre gyakorolt hatását, következményeit tekintve olyan, mintha igaz volna
- >>> cselekvés